

پیدایش شهر انزلی

و

بررسی نامواژه محلات انزلی

تالیف:

دکتر حسن دادرس - فرامرز کوچکی زاد

انتشارات آهنگ فردا

تهران - ۱۳۹۴

سرنشانه: دادرس، حسن، ۱۳۴۱ - عنوان و نام پدیدآور: پیدایش شهر انزلی و بررسی نامواژه محلات انزلی/ حسن دادرس - فرامرز کوچکی زاد. مشخصات نشر: تهران: آهنگ فردا، ۱۳۹۴. مشخصات ظاهری: ۸۶ ص. شابک: ۳-۵۱-۷۳۸۳-۶۰۰-۹۷۸. وضعیت فهرست نویسی: فیبا. یادداشت: کتابنامه: ص. ۶۵-۶۶. موضوع: بندر انزلی، موضوع: انزلی، موضوع: مرداب انزلی، شناسه افزوده: کوچکی زاد، فرامرز، ۱۳۲۸ - رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۵۲ ۳۳۲۵ ن/۲۰۷۵ DSR رده بندی دیویی: ۹۵۵/۲۳۴۷. شماره کتابشناسی: ۳۹۵۰۳۸۰

پیدایش شهر انزلی و بررسی نامواژه محلات انزلی

تألیف: دکتر حسن دادرس - مهندس فرامرز کوچکی زاد

ناشر: انتشارات آهنگ فردا

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شابک: ۳-۵۱-۷۳۸۳-۶۰۰-۹۷۸

حق چاپ برای مولف محفوظ است

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

انتشارات آهنگ فردا

تهران: خیابان دانشگاه، کوچه رستمی، پلاک ۶

تلفن: ۶۶۴۹۵۸۸۷

فهرست

۷.....	کلیات.....
۸.....	انزلی در دوره صفویه.....
۹.....	انزلی در دوره افشاری و زندیه.....
۱۱.....	انزلی در دوره قاجاریه.....
۱۶.....	انزلی در دوره پهلوی.....
۱۷.....	انزلی پس از انقلاب اسلامی.....
۱۸.....	بررسی نمونه محلات انزلی.....
۲۸.....	پل های انزلی.....
۲۹.....	میدان های انزلی.....
۳۲.....	اماکن مذهبی شهر انزلی.....
۳۶.....	مراکز خرید در انزلی.....
۳۸.....	بازار های توریستی شهرستان بندر انزلی.....
۴۰.....	بازار های هفتگی شهرستان بندر انزلی.....
۴۱.....	اولین ها در بندر انزلی.....
۵۱.....	تالاب بین المللی بندر انزلی.....
۵۲.....	نقش و جایگاه ارزشمند تالاب بین المللی انزلی.....

منطقه ویژه اقتصادی بندر انزلی ۵۷

مزایای منطقه ویژه اقتصادی انزلی ۵۸

مثنوی شهرستان بندر انزلی ۶۰

منابع ۶۵

در باره پژوهشگران کتاب ۶۷

آلبوم عکس ها ۷۱

www.ketab.ir

کلیات

بندر انزلی به عنوان جوان ترین شهر گیلان مطرح می باشد. حتی برخی از نقاضی که به تازگی تبدیل به شهرستان شده اند مانند شهرستان های امنش، شفت، ماسال قدمتی بیش از انزلی دارند. سرزمین انزلی به لحاظ زمین شناسی دارای سابقه زیادی می باشد. اولین بار در کتاب تاریخ جهانگشای عطا ملک جوینی به سال ۶۵۱ هجری قمری نام انزلی بدین صورت آمده است. ((سفیدرود در مغرب لاهیجان و مشرق انزلی به بحر خزر می ریزد)). پس از آن سید ظهیر الدین مرعشی در کتاب تاریخ گیلان و دیلمستان که به سال ۸۸۰ هجری قمری نوشته شده است از مرداب انزلی تحت نام آب انزلی نام برد. البته او نوشته است: امیره محمد تجاسبی در سال ۸۶۴ هجری از راه گسکر به فرضه حمام به کشتی نشست و با گذر از آب انزلی به سوی رشت حمله برد. بنابراین هنوز در آباد بودن انزلی در آن تاریخ می توان شک نمود. برخی از زمین شناسان را عقیده براین است که در همان سال ها آب انزلی تا روستای مناره بازار شهر صومعه سرا ادامه داشت و اصولاً مناره بازار را در زمان سلجوقیان برای هدایت کشتی ها ساخته بودند تا با کمک فانوس از بالای مناره تردد آن ها را کنترل نمایند. پس از خشک شدن دهانه مرداب جمعی از شکارچیان و ماهی گیران ترک در دو سمت دهانه مرداب کلبه هائی برای زیستن فصلی ساختند و بدین طریق هسته اولیه شهر انزلی بنا نهاده شد. ترک ها به دریا (دها نر)

می گویند و چون این آبادی در کنار دریا تشکیل گردیده بود به آن (دهانزلی) یعنی آبادی کنار دریا گفتند که به تدریج به (انز - لی) تبدیل شد و امروزه با نام انزلی مشهور می باشد.

از طرفی در زبان شناسی انز به معنی آب ناسالم بوده و انزلی مکان دارای آب نا سالم معنی شده است. البته در مورد انزلی می توان بسیار نوشت ولی چون کتاب در حد نوجوانان می باشد به همین اندازه کافی است.

انزلی در دوره صفویه

در دوره صفویه مکان انزلی به عنوان گذرگاه در چند جنگ تاریخی آورده شده است.

۱ = در زمان صفویه تعدادی از ماهیگیران با توجه به نوع کارشان شروع به ساختن کلبه هالی در اطراف مرداب انزلی بخصوص درکنار رودخانه محل اتصال مرداب به دریا نمودند. در آن زمان این مناطق تابع گسکرات بوده که تحت حکمرانی امیره دوباج اسحاق وند بود.

۲ = در دوره شاه طهماسب، امیره دوباج مناطق لاهیجان و لشت نشاء را متصرف نمود. در نتیجه شاه طهماسب برای سرکوبی امیره دوباج سپاهی به فرماندهی امیره ساسان گسکری از راه فرضه انزلی و فرضه حسن کیاده به سوی وی فرستاد، که امیره ساسان شکست خورد و امیره دوباج او را تا انزلی تعقیب نمود..

۳ = در سال ۱۰۰۰ هجری شاه عباس سپاه آذربایجان را به فرماندهی فرهاد خان قرامانلو مامور سرکوبی خان احمد خان حکمران گیلان نمود این سپاه از راه آستارا، گسکر و انزلی وارد لشت نشاء شد و خان احمد شکست خورد.